

BCoP radionica “Kapitalno budžetiranje” Minsk, lipanj 2011.

Senka Šogorović,
Ohrid, 25.–29. listopada 2011.

UVOD

- 14. - 17. lipnja 2011. g. u Minsku, Bjelorusija, održan je radni sastanak Zajedničke prakse za proračun (budžet) PEM PAL-a.
- Tema: "Reforma prakse kapitalnog financiranja" (PEM PAL 2011 BCoP "Reforms to capital budgeting practices").
- Razmatrana je praksa kapitalnog financiranja zemalja članica uz podršku Svjetske banke.
- Sudionici: stručnjaci za proračun (budžet) iz 17 zemalja PEM PAL mreže srednje i istočne Europe i Centralne Azije (Albanija, Armenija, Azerbejdžan, Belorusija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Gruzija, Kazahstan, Kirgistan, Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Rumunjska, Srbija, Tadžikistan i Turska)
- ukupno 68 sudionika.

KAPITALNI BUDŽET?

- Države mogu definirati „kapital“ na više različitih načina, ali se uglavnom odnosi na fizičku imovinu sa vijekom trajanja dužim od jedne godine. Njime su također obuhvaćena kapitalna poboljšanja ili sanacije fizičke imovine koje poboljšavaju ili produžavaju vijek trajanja te imovine. To nije isto što i popravak ili održavanje kojima se samo osigurava funkcionalnost imovine tijekom njenog planiranog vijeka trajanja (Jacobs, 2009, str. 3).
- Proces kapitalnog financiranja mora biti u potpunosti integriran u uvođenje srednjoročnih financijskih planova (MTBF) i procesu financijskog upravljanja na nivou države, a potrebe za kapitalnim rashodima treba uzeti u razmatranje u kontekstu ukupnih nacionalnih i sektorskih specifičnih višegodišnjih strategija i ciljeva (sudionik skupa i glavni predstavnik Svjetske banke, Bill Dorotinsky).

Zaključci s prezentacija i diskusije praksa zemalja sudionica skupa na temu kapitalnog financiranja

1. Aktualna financijska kriza je ozbiljno utjecala na kapitalne projekte u mnogim zemljama pogotovo na javne investicije koje predstavljaju važne činioce ekonomskog rasta i razvoja svake zemlje.

2. Brojne slabosti organizacijskog i regulatornog okvira dovode do nedjelotvornih rješenja u procesu kapitalnog financiranja

- nedostatak adekvatnih analiza troškova i dobiti (loš izbor, stvaranje prioriteta i realizacije projekata)
- mnogi strateški dokumenti često se preklapaju (smanjenje transparentnosti i povjerenja javnosti)
- odluke o kapitalnim ulaganjima često ovise o dostupnim financijskim sredstvima (što dobivamo za uložena sredstva)
- nepostojanje točne procjene utjecaja (slaba metodologija definiranja kapitalnih ulaganja)
- neadekvatni kapaciteti ministarstva financija i drugih resornih ministarstava
- nedostatak sredstava (odgađanje i stavljanje na čekanje važnih infrastrukturnih projekata sa značajnim potencijalom za proračunske prihode)
- planiranje kapitalnih investicija je često odvojeno od planiranja proračuna
- uloge resornih ministarstava i ministarstva financija nisu dobro definirane

3. Uloge ministarstva financija i resornih ministarstava trebaju biti jasnije definirane

- Ministarstvo financija brine o širem fiskalnom okviru i općim proračunskim pravilima dok su resorna ministarstva zadužena za pravilan odabir i implementaciju projekata.
- Primjena pristupa »odozgo prema dolje« i kontrola dozvoljenih limita resornih ministarstava (kada je potrebno, smanjuje dozvoljene limite).
- Resorna ministarstva koja primjenjuju proces »odozdo prema gore« moraju imati odgovarajuće vještine i znanja za dobru procjenu i upravljanje procesima.

Važna konstatacija:

- Od 20 zemalja članica PEM PAL-a, koje su učestvovala u istraživanju Svjetske banke, Ministarstvo financija utvrđuje ukupne financijske limite u 10 zemalja, a u 7 zemalja projekti se mogu blokirati zbog neadekvatnog trošenja sredstava.

Ključne grane svakog procesa kapitalnog financiranja su:

- Registar imovine
- Strateško planiranje
- Proces identifikacije i selekcije projekata
- Financiranje projekata
- Praćenje i evaluacija projekata
- Dijalog s političarima - odluke se donose na političkom nivou
- Filtriranje kapitalnih projekata
- Trening/obuka

Zaključno

- **Sudionici sastanka BCOP predložili su teme o kojima će se raspravljati na budućim susretima kao i izbor novih članova Izvršnog odbora.**

Hvala na pažnji!

senka.sogorovic@min-kulture.hr

